

סוכה פרק ראשון סוכה

לג א מיי פ"ט מהלכות
כלי המקדש הלכה א
סמג עשין קעג:

רבינו הנגאל

ותניא ר' יוסי אומר מעולם
לא ירדה שכינה למטה.
ולא, והכתוב יורד ה'
על הר סיני, הוא כתוב
ועמדו רגליו ביום ההוא.
ושנינו, למעלה מעשרה
טפחים, ולא עלו משה
ואליהו למרום, והכתוב
ומשה עלה אל האלהים,
וכתוב ועל אליהו בסערה
השמים. ושנינו, למטה
מעשרה. והכתוב מאחו
שפירש שדי מווי שכינה.
ושנינו פירשו עננו עליו,
מכל מקום מאחו פני כסא,
מכלל שיש שם אחיות יד.
ושנינו שרבב לו הכסא
ואחו בו, אבל משה לא
עלה אלא למטה מעשרה
טפחים. בשלמא ארון ט'
ט' טפחים, אלא (כפורת)
מנא לן. ואסיקנא יליף
מפחות שבכלים, והוא
המסגרת, דכתבי ועשת
לו מסגרת טפח. ואקשינן
ונילף מציץ, דתניא ציץ
דומה כמין טס של
זהב רחבו שתי אצבעות
מקיף מאחו לאחו וכתוב
עליו שתי שטיק י"ה ריה',
מלמעלה וקודש למיד'
למטה, ואמר רבי יוסי
אני ראיתי ברומי וכתוב
עליו קודש לה' בשיטה
אחת. ודחינן ציץ ור'
תשטיין, ואין דנין כלי
מחבשיט. ואפילו למיד'
מסגרתו למעלה היתה
והכשר כלי הוא, מכל
מקום נתנה תורה בעיקר
השלתו מדה ונתנה תורה
בעיקר הארון מדה ורומה
זה לזה, ולאפוקי ציץ ור'
דלא נתנה תורה בהן מדה
כלל. רב הונא אמר כפורת
טפח מהכא, דכתבי על
פני הכפורת קדמה,

ר"ד ה"א מלמעלה. אע"פ שיו"ד ה"א שם גמור אין זה הוגה
שם באותיותיו אם מזכיר שמי אותיותיו כיון דליתו מזכירים
לשם שם שלם ועוד ההוגה שם באותיותיו פירש בקונטרס שדווש
אותיות של שם צן ארבעים וששים ואעפ"כ זוהרין בכל הסימנים:
קדש למ"ד מלמטה. י"מ למטה

ממנו על למעלה מזה ולא
מיסתבר דאין זה כדרך קריאתו אלא
יש לפרש זה שלא כנגד זה קדש
למ"ד תחמילט שיטה התחמונה ושם
בסוף שיטה עליונה:

מסגרתו למטה היתה. משמע
מכאן דלדידה לא

היתה מסגרת הכשר כלי זבל היתה
מסגרת בשלחו אלא שגגל היתה
מונחת בזאשה ודף השלחו מונחת
עליה ולא כמו שמפרש ר"מ דלמאן
דלמך למטה היתה מחוורת נמי
בשלחו משום דקשי ליה הא דלמך

ר' יוחנן פרק שמי הלכם (מנחות 17 ע"ב)
למאן דלמך למטה היתה טבלא
המתהפכת טמאה וצפרק אלו מומיין
(בכורות 77 ע"ב), לא משכחת טומאה
דאורייתא לאין לו תוך ככלי שטף
המוכר את הצית (ב"ב 77 ע"ב), גבי
דף של נחמויין מסקינן שאני פשוטי
כלי עץ דרזבן ולא מיסתבר למימר
דלמך כמאן דלמך מסגרתו למטה
היתה דלהוא נמי אמר בזמנות (ע"ב)
טבלא המתהפכת מיבעי ומתוך
כך היה דומק רבינו חס דלמאן דלמך
מסגרתו למטה היתה היה לה צית
קיבול מלמטה והיינו מתהפכת שאם
היתה מתהפכת היה לה צית קיבול
מלמעלה ולכן טמאה טפי משאר
פשוטי כלי עץ וזה לא יתכן כדמוכח
הכא וצריך לומר דהא דלמרינן גבי
דף של נחמויין דרזבן היינו כמאן
דלמך מסגרתו למטה היתה דמדרבנן
טמאה ומדאורייתא מיבעי ור' אליעזר
דמייל משום דשמא מדאורייתא
טהורה ח"ג הוא שניא דפ' המוכר
את הצית דלא כרבי יוחנן ומסקנא
לא קאי וכן פירש שם רשב"אי דהאי

מסקנא לא קיימא ועוד י"ל דהא
דמיבעיא לן בטבלא המתהפכת היינו משום דמשמשת את האדם ומשמשי משמשי אדם כדתניא בתורת כהנים פרשת ויהי ציוס השמיני
כלי עץ יכול אף הסולם והקולב והנחומת והמנורה ת"ל מכל כלי עץ ולא כל כלי עץ יכול שאני מוילא את השלחו ואת הטבלא ואת הדולבקי
ת"ל כל כלי ריצה מה ראית לרבות את אלו ולהוילא את אלו אחר שריצה הכמזב ומיעט ת"ל שק מה שק מיוחד שמשמש אדם ואת משמשי
אדם אף אני מרצה את השלחו ואת הטבלא ואת הדולבקי משמש אדם ואת משמשי אדם ומוילא אני את הסולם שמשמש אדם ואינו
משמש את משמשי אדם וקולב והנחומת והמנורה משמש את משמשי אדם ואינו משמש אדם ועל כרחיך כשאין ראוין למדרס מיירי מדלא
נקט מטה כסא ופסל ועוד דהוי מצי לרבינויהו משמכז ומשכזי להם צית קיבול נמי מיירי מדלא קאמר מה שק מיטלטל מלא וריקן ומיבעיא
לן בזמנות (שם) אי דרשה גמור' או אסתמכתא בעלמא ששם אשין דעל כרחיך אפילו למ"ד מסגרתו למטה אע"פ שכל הדרשות נריכות היא
דת"כ לרבינוי משמשי אדם ומשמשי אדם והשלחו הטבור אטעריך ללמד שמגביהין אותו לעולי רגלים מ"מ לענין טבלא לאו דרשה
גמורה דטבלא המתהפכת נפקא לן משלחו הטבור והשתא דף של נחמויין דפשיטא לן שהיא מדרבנן אינה משמשת אדם ומשמשי אדם והא
דמשמע בכל דוכתא דפשוטי כלי עץ אפילו טומאה דרבנן לית בהו כדמשמע צריש חולין (דף ג. ו. ושם) דקאמר טמא צמוקדשין שבדק
קרוימית של קנה ושחטו זה ועל כרחיך כשעשאה כלי מיירי דעולה טעונה כלי וצפ' בכל מערבין (עירובין 77 ע"ב). דשקיל ליה בפשוטי כלי
עץ וצפרק כל הכלים (שבת 77 ע"ב): גבי קנה של זיתים דפרין בצמנא פשוטי כלי עץ הוא וצפ"ק דשבת (דף 77 ע"ב). כלי עץ וחוכית פשוטיהן
טהורין אפילו מדרבנן דמילא דכלי זכוכית ולקמן צפיריקין (דף 77 ע"ב): דלמך סיככה בחלים כהנים כשירה ואי מקבלי טומאה אפילו מדרבנן
הוא פסוליין לסיכין לפיטו מטליות שאין בהן ששג על שלם ואינני פשתן פסלינין אף על גב דלש מקבלי טומאה כל לא דמי לךך של
נחתום נחמת שהדיפין רחבין וראוי להניח עליהן דבר גזרו עליהן דלמו לבית קיבול כדפירש בקונטרס בזמנות (דף 77 ע"ב): דמהאי טעמא
טמאה טבלא המתהפכת מדאורייתא למ"ד מסגרתו למטה היתה ואי הוה מצי למימר דף של נחמויין הוה כטבלא המשמשת אדם
ומשמשי אדם כל שכן דניחא טפי דלא דמו לכל הנז' דלפילו מדרבנן טהורין:

ואל יוביה ציץ ור שר' נתנה בהן תורה מדה. והא דלמך לעיל דאין רחב שמי אצבעות אין זה אלא מדרבנן משום דכתבי (שמות כח) על
מלחו שיעור מלח וסתם מלח רוחב שמי אצבעות ומיחו ריב"ז מפרש (י) הדין היה מונה בזאש משום דקשיא ליה מאי שנה גבי כהן
גדול דקפתא מלחא כהן גדול תהא עטרה בזאש כל אדם וצכהן הדיוט כהן גדול כהן ארבעים וצכהן כהן גדול כהן ארבעים (שמות כח) ו (ושמית להם מצביות) אלא ודאי
משוגות היו זו מווי דל כהן הדיוט גדולה משל כהן גדול שהלץ היה דומה אותה וכן התפלגין כדלמרינן צפרק שני דחציתו (ל"ב) שערו
היה נראה בין ציץ למצנפת ששם מניח מפלין וכהן הדיוט אע"ג דהוה ליה נמי תפלגין היה יכול להניחם בצמקן שכהן גדול מניח את
הציץ

ותניא מעולם לא ירדה שכינה למטה. וקרא כתיב דעל כפורת ירד
שימ למעלה מעשרה מיפסקא רשומא: למעלה מעשרה טפחים.
מירוא הוא: שפירש שדי מווי שכינהו. פרש נוסריקון קא דריש:
מדם קומה לא נפסה. מדת עוביה היא קומתה שהיא היתה לארון

ככסוי ציה: מסגרת. שפה כעין
לצוין סביב השלחו: תפסה מרובה
כו'. כל דבר שמשמעו מרובה ומועט
אם תפסת את המועט יפה תפסת
דנזיר מהכי לא משמע ואם ימנא
שהיה לך לתפוס המרובה הרי
הוסיפו לך ולא נטלו ממה שצדך
כלום ואם תפסת המרובה לא תפסת
שאתה נראה כשקין דנצדך ושמא
המועט יש לך לתפוס ואתה הרבית
לתפוס חסרו לך ממה שצדך והיינו
לא תפסת אבל כשתתפוש המועט אם
יוסיפו טוב ואם לאו מה שמתפסת
תפסת ומשל הוא: ונילף מציץ. שהוא
מועט ממסגרת: קדש למ"ד מלמטה
גרסינן: **אני ראיתי ברומי.** שהכניסוהו
לארון המנף כדלמרינן צמעילה
(דף 17 ע"ב): צבן תלמיין: **תפשיט.**
מלבוש לאדם: מזכיר של ארון או
של מוצה או של מסגרת. זה אינו כלי
אלא תיקון כלי לקטור: מסגרת נמי

הכשר. קישוט שלחו הוא: למטה
היטה. מרגל לרגל היתה נתונה
בזאש ודף השלחו מונח עליו: **הניחא**
כו'. פלוגתא בזמנות (דף 77 ע"ב): מאי
איכא למימר. דלילף מינה נילף מזכיר:
ואין פנים. של אדם פחומין מטפח:
כר

לא תפשת תפשת מועט תפשת טס
של זהב ורחב ב' אצבעות ומוקף מאוין לאון וכתוב עליו ב' שיטיין י"ד
ה"א מלמעלה וקדש למ"ד מלמטה וא"ר אליעזר בר' יוסי אני ראיתי ברומי
וכתוב עליו קדש לה' בשיטה אחת דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מתכשיטי
ונילף מזכיר דאמר מר זר משהו דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מהכשר כלי אי
הכי מסגרת נמי הכשר כלי הוא מסגרתו למטה היתה הניחא למאן דאמר
מסגרתו למטה היתה אלא למאן דאמר מסגרתו למעלה היתה מאי איכא
למימר האי הכשר כלי הוא אלא דנין דבר שנתנה בו תורה מדה מדבר שנתנה
בו תורה מדה ואל יוכיחו ציץ ור שלא נתנה בהן תורה מדה כלל רב הונא
אמר מהכא על פני הכפורת קדמה ואין פנים פחות מטפח ואימא כאפי

- ה' השמים שמים לך
- והארץ נתן לבני אדם:
- ההלים קטו טו
- תירד ר' על הר סיני
- אל ראש ההר ויקרא ה'
למשה אל ראש ההר
ויעמדו רגלי יס כ
ההוא על הר הזיתים
אשר על פני ירושלים
מקדם ונבקע הר הזיתים
מחציו מזרחה ומה צידו
גדולה מאד וקם וחיצי
ההר צפונה ונתתו די
נגבה: וכבר ידו
- ומשה עלה אל
האלהים ויקרא אליו ה'
מן ההר לאמר כה
אמנר לבית יעקב ותניד
לבני ישראל:
- שמות י"ט
- ויהי הקודש הליכם
- הלך ודבר ודבר והנה רוב
- אש והסיף אש ויפרוד בין
שבניהם ויעל אקליוהו
- בסקרנה השמיים:
- מליכים ב ב יא
- מאחו פני כסא פירשו
- עליו עננו: איוב כו ט
- ועשה ארון יצי ששים
אמתים וחיצי ארבו
- ואמה וחיצי רחבו ואמה
וחיצי קומתו: שמות כ"י
- ועשית לו מסגרת
טפח סביב ויעשיתו זה קוב
למסגרתו סביב:
- שמות כה כה
- ולקח מדם הקר והזה
- באצבעו על פני הכפרת
- קדמה ולפני הכפרת וזה
שבע פעמים מן הדם
באצבעו: ויקרא טו ז

תורה אור השלם

- ה' השמים שמים לך
- והארץ נתן לבני אדם:
- ההלים קטו טו
- תירד ר' על הר סיני
- אל ראש ההר ויקרא ה'
למשה אל ראש ההר
ויעמדו רגלי יס כ
ההוא על הר הזיתים
אשר על פני ירושלים
מקדם ונבקע הר הזיתים
מחציו מזרחה ומה צידו
גדולה מאד וקם וחיצי
ההר צפונה ונתתו די
נגבה: וכבר ידו
- ומשה עלה אל
האלהים ויקרא אליו ה'
מן ההר לאמר כה
אמנר לבית יעקב ותניד
לבני ישראל:
- שמות י"ט
- ויהי הקודש הליכם
- הלך ודבר ודבר והנה רוב
- אש והסיף אש ויפרוד בין
שבניהם ויעל אקליוהו
- בסקרנה השמיים:
- מליכים ב ב יא
- מאחו פני כסא פירשו
- עליו עננו: איוב כו ט
- ועשה ארון יצי ששים
אמתים וחיצי ארבו
- ואמה וחיצי רחבו ואמה
וחיצי קומתו: שמות כ"י
- ועשית לו מסגרת
טפח סביב ויעשיתו זה קוב
למסגרתו סביב:
- שמות כה כה
- ולקח מדם הקר והזה
- באצבעו על פני הכפרת
- קדמה ולפני הכפרת וזה
שבע פעמים מן הדם
באצבעו: ויקרא טו ז

מוסף רשי"י

תפשת מרובה לא
תפשת. כל מקום שחמאל
שני לריסא אחד מופש
מרובה ואחד מופש מועט,
טוב לך לתפוס את המועט,
שאפילו היה לך לתפוס
את המרובה ותפסת את
המועט תפסתך תפסה,
שכל צבל המרובה מועט,
אל אם תפוס המרובה
יהיה לך לתפוס המועט,
ונתלת שפשת שלם את
(מגילה י. ובעירי ערבין
ד: ודאה חולין קולת. הובא
בסוף רש"י ר"ה ד:).
יור' ד ה"א מלמעלה
וקדש למ"ד מלמטה.
לומר תסם שלם בשיטה
עליונה וקדש למ"ד בשיטה
תחתונה, שלם להקדים
שאר אותיות למעלה
מן השם מאחז שמיני
שיטיין היו, ורבינו הלוי
שניה קודש לה' מלמעלה
(צ"ל: קודש מלמעלה לה'
מלמעלה. מהר"ש) והוא
הוא (שבת כח).